

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 28. maja 2013*

„Pritožba — Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP) — Omejevalni ukrepi proti nekaterim osebam in subjektom, povezanim z Osamo bin Ladnom, mrežo Al Kaida in talibani — Uredba (ES) št. 881/2002 — Ničnostna tožba — Izbris zadevne osebe s seznama zadevnih oseb in subjektov — Pravni interes“

V zadevi C-239/12 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 13. maja 2012,

Abdulbasit Abdulrahim, stanujoč v Londonu (Združeno kraljestvo), ki ga zastopata P. Moser, QC, in E. Grieves, barrister, ki ju je pooblastil H. Miller, solicitor,

pritožnik,

drugi stranki v postopku sta

Svet Evropske unije, ki ga zastopata E. Finnegan in G. Étienne, agenta,

Evropska komisija, ki jo zastopata E. Paasivirta in G. Valero Jordana, agenta, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

toženi stranki v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Rosas (poročevalec), G. Arestis, J. Malenovský in E. Jarašiūnas, predsedniki senatov, E. Juhász, A. Borg Barthet, sodnika, C. Toader, sodnica, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça in C. Vajda, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. decembra 2012,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 22. januarja 2013

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 A. Abdulrahim s pritožbo predlaga razveljavitev sklepa Splošnega sodišča Evropske unije z dne 28. februarja 2012 v zadevi Abdulrahim proti Svetu in Komisiji (T-127/09, v nadaljevanju: izpodbijani sklep), s katerim je Splošno sodišče med drugim odločilo, da se ustavi postopek v zvezi z ničnostno tožbo, ki jo je A. Abdulrahim vložil zoper Uredbo Sveta (ES) št. 881/2002 z dne 27. maja 2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osama bin Ladnom, mrežo Al Kaida in talibani, in o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 467/2001 o prepovedi izvoza nekaterega blaga in storitev v Afganistan, o poostitvi prepovedi poletov in podaljšanju zamrznitve sredstev in drugih finančnih virov talibanov iz Afganistana (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 294), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1330/2008 z dne 22. decembra 2008 (UL L 345, str. 60), ali zoper Uredbo št. 1330/2008.

Pravni okvir in dejansko stanje

- 2 Ime A. Abdulrahima je bilo 21. oktobra 2008 dodano na seznam, ki ga je izdelal sankcijski odbor, ustanovljen z Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1267 (1999) z dne 15. oktobra 1999 o razmerah v Afganistanu (v nadaljevanju: seznam sankcijskega odbora).
- 3 Z Uredbo št. 1330/2008 je bilo ime A. Abdulrahima uvrščeno na seznam oseb in subjektov, katerih sredstva in drugi gospodarski viri morajo biti v skladu z Uredbo št. 881/2002 zamrznjeni (v nadaljevanju: sporni seznam).
- 4 V točki 1 Priloge k Uredbi št. 1330/2008 je bila navedena uvrstitev obrazložena tako:

„[...] Drugi podatki: (a) [...]; (b) udeležen pri zbiranju sredstev v imenu libijske islamske borbene skupine (Libyan Islamic Fighting Group – LIFG); (c) imenovan je bil na visoke položaje v LIFG v Združenem kraljestvu; (d) povezan z direktorji SANABEL Relief Agency, ki se imenujejo Ghuma Abd'rabbah, Taher Nasuf in Abdulbaqi Mohammed Khaled, ter s člani LIFG v Združenem kraljestvu, vključno z Ismailom Kamoko, vodilnim članom LIFG v Združenem kraljestvu, ki je bil junija 2007 v Združenem kraljestvu obsojen zaradi financiranja terorizma.“
- 5 A. Abdulrahim je s tožbo, katere podpisal izvirnik je v sodno tajništvo Splošnega sodišča prispel 15. aprila 2009, proti Svetu Evropske unije in Evropski komisiji začel postopek, katerega predmet je bil v bistvu predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 881/2002, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1330/2008, ali Uredbe št. 1330/2008 v delu, v katerem se nanašata nanj, in predlog za povrnitev škode, ki je bila domnevno povzročena s tema aktoma. Ta tožba je bila vpisana pod številko T-127/09.
- 6 A. Abdulrahim je v tožbi trdil, da ne Svet ne Komisija nista pojasnila razlogov za njegovo uvrstitev na sporni seznam. Ne bi naj bil obveščen o obremenilnih dokazih in naj ne bi bil zaslišan v zvezi s tem. Trdil je, da je ukrep zamrznitve njegovih sredstev omejeval njegovo lastninsko pravico in pravico do zasebnega življenja ter da ni bil sorazmeren. Nazadnje, A. Abdulrahim je trdil, da ni bil nikoli povezan z Osamo bin Ladnom niti z mrežo Al Kaida ali talibani. S sklicevanjem na dopis Foreign and Commonwealth Office z dne 5. novembra 2008, v katerem je bila navedena povezava z Al Kaido po LIFG, je trdil, da čeprav se je del afganistanske skupine LIFG leta 2007 pridružil Al Kaidi, to ne velja za vse člane skupine. Od leta 2001 naj A. Abdulrahim nikakor ne bi več sodeloval z LIFG.
- 7 Ime A. Abdulrahima je bilo 22. decembra 2010 izbrisano s seznama sankcijskega odbora.
- 8 Odvetniki A. Abdulrahima so 6. januarja 2011 od Komisije pisno zahtevali izbris njegovega imena s spornega seznama.

- 9 Ime A. Abdulrahima je bilo z Uredbo Komisije (EU) št. 36/2011 z dne 18. januarja 2011 o stotriinštirideseti spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 881/2002 (UL L 14, str. 11) izbrisano s spornega seznama.
- 10 Komisija je z dopisom, ki je v sodno tajništvo Splošnega sodišča prispel 27. julija 2011, Splošnemu sodišču poslala kopijo Uredbe št. 36/2011.
- 11 Stranke so bile z dopisom sodnega tajništva Splošnega sodišča z dne 17. novembra 2011 pozvane, naj se pisno opredelijo do posledic sprejetja Uredbe št. 36/2011, zlasti glede na predmet tožbe A. Abdulrahima.
- 12 Svet in Komisija sta v pisnih stališčih, ki sta jih v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila 6. decembra 2011, Splošnemu sodišču predlagala, naj ugotovi, da je predlog za razglasitev ničnosti postal brezpredmeten in da se postopek v zvezi s tem ustavi. Glede odškodninskega zahtevka in stroškov sta instituciji vztrajali pri prejšnjih predlogih.
- 13 A. Abdulrahim je v pisnih stališčih, ki jih je v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložil 6. decembra 2011, ugovarjal temu, da se postopek v zvezi s predlogom za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1330/2008 ustavi. Oprl se je predvsem na točke od 46 do 51 sodbe Splošnega sodišča z dne 3. aprila 2008 v zadevi PKK proti Svetu (T-229/02) in navedel trditve, povzete v točki 19 izpodbijanega sklepa, na katere je Splošno sodišče odgovorilo v istem sklepu.

Izpodbijani sklep

- 14 Izpodbijani sklep je bil sprejet na podlagi člena 113 Poslovnika Splošnega sodišča, v skladu s katerim lahko to kadar koli po uradni dolžnosti in po opredelitvi strank preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke javnega reda oziroma ali je tožba postala brezpredmetna in je treba postopek ustaviti.
- 15 Splošno sodišče je v točki 22 izpodbijanega sklepa opozorilo na sodno prakso, v skladu s katero morata predmet spora in pravni interes tožeče stranke obstajati do razglasitve sodne odločbe, sicer se postopek ustavi, kar predpostavlja, da ima lahko stranka, ki je vložila tožbo, zaradi izida tožbe korist (glej sodbo Sodišča z dne 7. junija 2007 v zadevi Wunenburger proti Komisiji, C-362/05 P, ZOdl., str. I-4333, točka 42 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu tudi sodbo Splošnega sodišča z dne 10. decembra 2010 v združenih zadevah Ryanair proti Komisiji, od T-494/08 do T-500/08 in T-509/08, ZOdl., str. II-5723, točki 42 in 43).
- 16 Splošno sodišče je v točki 24 izpodbijanega sklepa opozorilo tudi na sodno prakso, v skladu s katero zaradi umika ali v nekaterih primerih razveljavitve izpodbijanega akta s strani tožene institucije predmet ničnostne tožbe preneha obstajati, saj tožeča stranka doseže želeni rezultat in dobi popolno zadoščenje (glej sklepe Splošnega sodišča z dne 28. marca 2006 v zadevi Mediocurso proti Komisiji, T-451/04, točka 26 in navedena sodna praksa; z dne 6. julija 2011 v zadevi SIR proti Svetu, T-142/11, točka 18, in zadevi Petroci proti Svetu, T-160/11, točka 15).
- 17 Splošno sodišče je v točki 27 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da je Komisija z Uredbo št. 36/2011 ime A. Abdulrahima izbrisala s spornega seznama, da pa je bilo to ime na seznam uvrščeno z Uredbo št. 1330/2008. Po mnenju Splošnega sodišča je posledica tega izbriša razveljavitev zadnjenavedene uredbe v delu, v katerem se ta akt nanaša na pritožnika.
- 18 Splošno sodišče je v točkah 29 in 30 izpodbijanega sklepa opozorilo, da tožeča stranka v okviru ničnostne tožbe res lahko ohrani interes za razglasitev ničnosti akta, ki je bil med postopkom razveljavljen, če ima lahko sama razglasitev ničnosti tega akta pravne posledice (sklepa Splošnega sodišča z dne 14. marca 1997 v zadevi Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen in Hapag-Lloyd proti Komisiji, T-25/96, Recueil, str. II-363, točka 16, in z dne 10. marca 2005 v zadevi

IMS Health proti Komisiji, T-184/01, ZOdl., str. II-817, točka 38). Če je namreč akt razglašen za ničnega, mora institucija, ki ga je sprejela, na podlagi člena 266 PDEU sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe. Ti ukrepi se ne nanašajo na umik akta kot takega iz pravnega reda Unije, ker je ta umik bistvena posledica razglasitve ničnosti akta s strani sodišča. Nanašajo se predvsem na odpravo nezakonnosti, ugotovljenih v ničnostni sodbi. Tako lahko zadevna institucija ustrezno popravi položaj tožeče stranke ali se izogne sprejetju enakega akta (glej zgoraj navedeni sklep Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen in Hapag-Lloyd proti Komisiji, točka 17 in navedena sodna praksa).

- 19 Vendar je Splošno sodišče v točki 31 izpodbijanega sklepa presodilo, da v obravnavani zadevi niti iz spisa niti iz trditev tožeče stranke ni razvidno, da bi ničnostna tožba po sprejetju Uredbe št. 36/2011 tožeči stranki lahko koristila v smislu sodne prakse, navedene v točki 22 istega sklepa, tako da bi tožeča stranka ohranila pravni interes.
- 20 Prvič, Splošno sodišče je glede tega, da razveljavitev akta institucije Unije ni priznavanje njegove nezakonnosti in da učinkuje *ex nunc*, drugače kot pri ničnostni sodbi, na podlagi katere se akt, ki je razglašen za ničnega, retroaktivno umakne iz pravnega reda in se šteje, da ni nikoli obstajal (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 13. decembra 1995 v združenih zadevah Exporteurs in Levende Varkens in drugi proti Komisiji, T-481/93 in T-484/93, Recueil, str. II-2941, točka 46), v točki 32 izpodbijanega sklepa navedlo, da to ne more utemeljiti interesa tožeče stranke za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1330/2008.
- 21 Splošno sodišče je v točki 33 izpodbijanega sklepa pojasnilo, da namreč po eni strani nič ne kaže na to, da bi tožeča stranka zaradi umika Uredbe št. 1330/2008 *ex tunc* imela kakršno koli korist. Zlasti naj nič ne bi omogočalo ugotovitve, da bi Komisija v primeru sodbe o razglasitvi ničnosti te uredbe na podlagi člena 266 PDEU morala sprejeti ukrepe za odpravo nezakonnosti, ki naj bi bila ugotovljena.
- 22 Splošno sodišče je v točki 34 izpodbijanega sklepa navedlo, da po drugi strani priznavanje same domnevne nezakonnosti res lahko pomeni eno od oblik povrnitve škode, ki se zahteva z odškodninsko tožbo na podlagi členov 268 PDEU in 340 PDEU. Toda po mnenju Splošnega sodišča ne zadošča za utemeljitev nadaljnega obstoja pravnega interesa za vložitev predloga za razglasitev ničnosti aktov institucij na podlagi členov 263 PDEU in 264 PDEU. Sicer bi tožeča stranka vedno imela interes za vložitev predloga za razglasitev ničnosti akta, čeprav je bil ta umaknjen ali razveljavljen, kar ne bi bilo v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 24 in 29 navedenega sklepa, na katero je opozorjeno v točkah 16 in 18 te sodbe.
- 23 Splošno sodišče je glede svoje sodne prakse, v skladu s katero tožeča stranka lahko ohranja interes za razglasitev ničnosti odločbe o naložitvi omejevalnih ukrepov, ki je razveljavljena in nadomeščena (glej v tem smislu poleg zgoraj navedene sodbe PKK proti Svetu, točke od 46 do 51, sodbe Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2006 v zadevi Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran proti Svetu, T-228/02, ZOdl., str. II-4665, točka 35; z dne 11. julija 2007 v zadevi Al-Aqsa proti Svetu, T-327/03, točka 39, in z dne 23. oktobra 2008 v zadevi People's Mojahedin Organization of Iran proti Svetu, T-256/07, ZOdl., str. II-3019, točka 48), v točki 35 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da je ta sodna praksa nastala v posebnih okoliščinah, ki so drugačne od teh v obravnavani zadevi. Drugače od Uredbe št. 1330/2008 so bili namreč zadevni akti v teh zadevah razveljavljeni in nadomeščeni z novimi akti, pri čemer so omejevalni ukrepi proti zadevnim subjektom še naprej veljali. Prvotni učinki razveljavljenih aktov so torej prek aktov, ki so nadomestili razveljavljene, za zadevne subjekte še vedno obstajali. V obravnavani zadevi pa naj bi se Uredba št. 36/2011 nanašala samo na izbris imena tožeče stranke s spornega seznama, tako pa implicitno na razveljavitev Uredbe št. 1330/2008 v delu, v katerem se nanaša na tožečo stranko, ne da bi nadomestila merila iz te uredbe. Učinki te uredbe naj torej ne bi trajali. Poleg tega naj bi navedena sodna praksa temeljila na razlikah med učinki razveljavitve in razglasitve ničnosti akta, v obravnavani zadevi pa naj ta okoliščina ne bi bila upoštevana, kot je razvidno iz točke 32 izpodbijanega sklepa.

- 24 V točki 36 navedenega sklepa je Splošno sodišče navedlo, da je takšno razlikovanje potrjeno s sodbo Sodišča z dne 3. decembra 2009 v združenih zadevah Hassan in Ayadi proti Svetu in Komisiji (C-399/06 P in C-403/06 P, ZOdl., str. I-11393). Po eni strani si je namreč Sodišče, namesto da bi preprosto sklepalo na nadaljnji obstoj pravnega interesa zadevnih tožečih strank v zadevah, v katerih je bila izdana navedena sodba, v točki 57 te sodbe po uradni dolžnosti postavilo vprašanje, ali je ob upoštevanju umika sporne uredbe in retroaktivne nadomestitve te uredbe z drugim aktom v teh zadevah vseeno treba odločiti. Po drugi strani je v točkah od 59 do 63 iste sodbe navedlo nekaj posebnosti primera, ki ga je obravnavalo, na podlagi katerih je v točkah 64 in 65 navedene sodbe presodilo, da se „v teh posebnih okoliščinah“ in drugače od tega, kar je bilo odločeno v sklepu Sodišča z dne 8. marca 1993 v zadevi Lezzi Pietro proti Komisiji (C-123/92, Recueil, str. I-809), sprejetje novega akta (in sočasna razveljavitev zadevne uredbe) ne more šteti za enakovredno sami razglasitvi ničnosti te uredbe. V obravnavani zadevi pa naj teh posebnosti ne bi bilo. Natančneje, v obravnavani zadevi naj bi bila Uredba št. 36/2011 dokončna, saj ne more biti več predmet ničnostne tožbe. Zato bi bilo mogoče izključiti, da bi začela Uredba št. 1330/2008 znova veljati v delu, v katerem se nanaša na tožečo stranko, v nasprotju s tem, kar je Sodišče ugotovilo v točki 63 zgoraj navedene sodbe Hassan in Ayadi proti Svetu in Komisiji.
- 25 Drugič, Splošno sodišče je glede tega, da tožeča stranka lahko ohrani interes za vložitev predloga za razglasitev ničnosti akta institucije Unije, zato da se prepriča, da bi se domnevna nezakonitost tega akta v prihodnosti ponovila, v točki 37 izpodbijanega sklepa opozorilo, da pravni interes, ki izhaja iz člena 266, prvi odstavek, PDEU, lahko obstaja le, če se domnevna nezakonitost v prihodnosti lahko ponovi neodvisno od okoliščin zadeve, v katerih je bila vložena tožba (zgoraj navedena sodba Wunenburger proti Komisiji, točki 51 in 52). V obravnavani zadevi pa naj noben dokaz iz spisa ne bi kazal na to, da bi lahko bilo tako. Nasprotno, ker je bila Uredba št. 36/2011 sprejeta glede na poseben položaj tožeče stranke in očitno glede na razvoj razmer v Libiji, je Splošno sodišče menilo, da ni verjetno, da bi se domnevna nezakonitost v prihodnosti lahko ponovila neodvisno od okoliščin, v katerih je bila vložena tožba.
- 26 Tretjič, Splošno sodišče je glede trditve, da prevlada javni interes za sankcioniranje domnevne kršitve kogentne norme mednarodnega prava, v točki 38 izpodbijanega sklepa navedlo, da ta trditev, ne da bi se Komisiji pri tem priznala kakršna koli imuniteta, ne zadostuje za utemeljitev osebnega interesa tožeče stranke za nadaljevanje postopka. Čeprav mora Komisija, kot navaja pritožnik, spoštovati kogentne norme mednarodnega prava in ne sme sprejeti odločbe, ki temelji na dokazih, pridobljenih z mučenjem, tožeča stranka ni upravičena delovati v interesu zakona ali institucij in lahko zatrjuje le osebni interes in svoje očitke (glej v tem smislu sodbo z dne 30. junija 1983 v zadevi Schloh proti Svetu, 85/82, Recueil, str. 2105, točka 14).
- 27 Četrto, Splošno sodišče je glede morebitnih škodljivih posledic, ki bi glede na okoliščine lahko nastale zaradi domnevne nezakonitosti Uredbe št. 1330/2008, v točki 39 izpodbijanega sklepa navedlo, da se predlog za ustavitev postopka, ki sta ga vložili toženi instituciji, nanaša le na predlog za razglasitev ničnosti te uredbe. A. Abdulrahim bi torej povračilo škode, ki mu je domnevno nastala, lahko zahteval v okviru odškodninskega zahtevka na podlagi členov 268 PDEU in 340, drugi in tretji odstavek, PDEU.
- 28 Nazadnje, petič, Splošno sodišče je glede trditve v zvezi z domnevno nujnostjo odločitve o utemeljenosti te tožbe zaradi povračila stroškov, ki jih je priglasila tožeča stranka, v točki 40 izpodbijanega sklepa napotilo na svojo odločitev o stroških.
- 29 Splošno sodišče je v točki 41 izpodbijanega sklepa odločilo, da se postopek v zvezi s predlogom za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1330/2008 ustavi.
- 30 Glede odškodninskega zahtevka je navedlo, da je ta glede na procesne akte, navedbe iz spisa in pojasnila strank v njihovih vlogah očitno pravno neutemeljen ali celo očitno nedopusten.

- 31 Potem ko je v točki 45 izpodbijanega sklepa opozorilo na pogoje za sklicevanje na nepogodbeno odgovornost Unije zaradi nezakonitega ravnanja njenih organov, je v točki 48 tega sklepa presodilo, da škoda ni bila niti opredeljena niti dokazana.
- 32 Splošno sodišče je v točki 52 izpodbijanega sklepa presodilo tudi, da vzročna zveza med obravnavanima aktoma in zatrjevano škodo ni bila ugotovljena, saj neposredni in takojšnji vzrok za premoženjsko škodo, domnevno povzročeno A. Abdulrahimu, ki naj bi bila posledica nerazpoložljivosti njegovih sredstev, finančnega premoženja in drugih gospodarskih virov ter naj bi vključevala prepoved njihovega uživanja, ni bilo sprejetje teh aktov, ampak sprejetje prejšnjih odločb, in sicer odločbe sankcijskega odbora z dne 21. oktobra 2008 o uvrstitvi njegovega imena na seznam tega odbora na eni strani in odločbe organov Združenega kraljestva o sprejetju omejevalnih ukrepov proti njemu na drugi.

Predlogi v pritožbi

- 33 A. Abdulrahim Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razveljavi;
  - razglasi, da njegova ničnostna tožba ni brezpredmetna;
  - zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da to odloči o njegovi ničnostni tožbi;
  - Komisiji naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem, vključno s stroški, povezanimi s stališči, predloženimi na poziv Splošnega sodišča.
- 34 Svet in Komisija Sodišču predlagata, naj pritožbo zavrne in A. Abdulrahimu naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- 35 Pritožnik v utemeljitev pritožbe zatrjuje svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva in učinkovitega sodnega varstva. Sklicuje se na sodno prakso Sodišča (sodbi z dne 25. julija 2002 v zadevi Unión de Pequeños Agricultores proti Svetu, C-50/00 P, Recueil, str. I-6677, točki 38 in 39, in z dne 18. januarja 2007 v zadevi PKK in KNK proti Svetu, C-229/05 P, ZOdl., str. I-439, točki 76 in 77), pa tudi na člena 47 in 52(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) ter na njen člen 7, ki je enak členu 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP), in ki določa, da ima vsakdo pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, stanovanja ter komunikacij.
- 36 Natančneje, pritožnik v utemeljitev svojih trditev navaja dva pritožbena razloga, pri čemer ima prvi tri dele.

Prvi pritožbeni razlog

Prvi del prvega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava s strani Splošnega sodišča, ker je odločilo brez opredelitve generalnega pravobranilca

- 37 Pritožnik trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je odločilo brez opredelitve generalnega pravobranilca, kršilo člen 114(4) svojega Poslovnika, na katerega napotuje njegov člen 113, na podlagi katerega je bil izpodbijani sklep sprejet.

- 38 Kot pa sta pravilno opozorila Svet in Komisija, je treba dolžnost Splošnega sodišča, da odloči po opredelitvi generalnega pravobranilca, razlagati v povezavi s členi 2(2), 18 in 19 Poslovnika Splošnega sodišča, iz katerih je po eni strani razvidno, da določitev sodnika Splošnega sodišča za generalnega pravobranilca ni obvezna, kadar Splošno sodišče odloča v senatu, po drugi strani pa, da se sklicevanja na generalnega pravobranilca v navedenem poslovniku nanašajo le na primere, v katerih je sodnik dejansko določen za generalnega pravobranilca (sklepa z dne 25. junija 2009 v zadevi Srinivasan proti Médiateur, C-580/08 P, točka 35; z dne 22. oktobra 2010 v zadevi Seacid proti Parlamentu in Svetu, C-266/10 P, točka 11, in sodba z dne 22. septembra 2011 v zadevi Bell & Ross proti UUNT, C-426/10 P, ZOdl., str. I-8849, točka 28).
- 39 Ker za obravnavanje tožbe, ki jo je A. Abdulrahim vložil pri Splošnem sodišču in je bila dodeljena drugemu senatu, ni bil določen noben generalni pravobranilec, pred odločitvijo o ustavitvi postopka ni bila potrebna opredelitev generalnega pravobranilca.
- 40 Zato prvi del prvega pritožbenega razloga ni utemeljen.

Drugi del prvega pritožbenega razloga: kršitev pravice do poštenega sojenja

- 41 Pritožnik navaja, da je Splošno sodišče s tem, da ga ni pozvalo k predložitvi stališč v zvezi z nujnostjo uvedbe ustnega postopka, kršilo pravico do poštenega sojenja. Poudarja, da člen 120 Poslovnika Sodišča v različici, ki je veljala ob vložitvi pritožbe, določa, da lahko stranka predloži stališča, preden se odloči o uvedbi morebitnega ustnega postopka. Nič naj ne bi upravičilo drugačnega pristopa pred Splošnim sodiščem. Po pritožnikovem mnenju člen 114 Poslovnika Splošnega sodišča, kakor ga to razlaga, ni v skladu s členom 47 Listine.
- 42 V zvezi s tem je treba navesti, da uporaba člena 113 Poslovnika Splošnega sodišča ne zagotavlja uvedbe ustnega postopka, saj lahko Splošno sodišče na podlagi člena 114(3) Poslovnika, na katerega napotuje njegov člen 113, odloči že na podlagi pisnega postopka (sodbi z dne 19. januarja 2006 v zadevi AIT proti Komisiji, C-547/03 P, ZOdl., str. I-845, točka 35, in z dne 2. maja 2006 v zadevi Regione Siciliana, C-417/04 P, ZOdl., str. I-3881, točka 37).
- 43 Vendar mora Splošno sodišče v skladu s členom 113 Poslovnika zaslišati stranke, preden presodi, da procesne predpostavke javnega reda niso izpolnjene ali da je tožba postala brezpredmetna in je treba postopek ustaviti. Pritožnik je bil v skladu s to določbo pozvan, naj se pisno opredeli do posledic sprejetja Uredbe št. 36/2011, zlasti glede na predmet njegove tožbe. Zato bi lahko pričakoval, da bo Splošno sodišče, če bo menilo, da je tožba postala brezpredmetna, odločilo s sklepom, saj gre za enega od primerov iz navedenega člena 113, o katerem Splošno sodišče lahko odloči kadar koli.
- 44 Iz tega izhaja, da v nasprotju s pritožnikovimi trditvami Splošno sodišče s tem, da je pritožnika pozvalo, naj se izreče o nadaljnjem obstoju predmeta tožbe, in da ga ni zaslišalo o možnosti uvedbe ustnega postopka, ni kršilo pravice do poštenega sojenja, zagotovljene s členom 47 Listine.
- 45 Iz tega izhaja, da drugi del prvega pritožbenega razloga ni utemeljen.

Tretji del prvega pritožbenega razloga: napačna uporaba prava s strani Splošnega sodišča, ker ni uvedlo ustnega postopka

- 46 Pritožnik v okviru tretjega dela prvega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker ni uvedlo ustnega postopka. Meni, da ima Splošno sodišče le izjemoma možnost izpustiti ta postopek, ki je pomembno sredstvo, dano tožeči stranki na voljo za učinkovito navajanje njenih trditev. Po pritožnikovem mnenju se ustni postopek lahko opusti le v primerih, v katerih se ne

postavlja nobeno pomembno pravno in/ali dejansko vprašanje. Meni, da je Splošno sodišče, potem ko je dobilo odgovor, ki ga je poslal Splošnemu sodišču glede nadaljnega obstoja pravnega interesa, ter kratka stališča Sveta in Komisije, odločilo neposredno.

- 47 Pritožnik trdi, da se razlogovanje Splošnega sodišča skoraj v celoti nanaša na teme in sodno prakso, ki niso bili predmet razprave in glede katerih ni imel možnosti podati ne ustnih ne pisnih stališč. Splošno sodišče naj bi ob neupoštevanju navedene sodne prakse navedlo predvsem dejstva glede razmer v Libiji in to, da se ne zdi mogoče, da bi se domnevna nezakonitost v prihodnosti lahko ponovila.
- 48 Kot opozarja Komisija, je Splošno sodišče v skladu s členoma 113 in 114(3) Poslovnika izpodbijani sklep lahko sprejelo brez uvedbe ustnega postopka, saj je menilo, da je o zadevi dovolj obveščeno in da je imel pritožnik možnost – ki jo je poleg tega izkoristil – da na poziv Splošnega sodišča predloži pisna stališča o predlogu za ustavitev postopka, ki sta ga podali toženi instituciji, in tako navede argumente, na podlagi katerih je nasprotoval temu predlogu.
- 49 V zvezi z obrazložitvijo izpodbijanega sklepa in v njem navedene sodne prakse je treba poudariti, da Splošnemu sodišču, čeprav mora spoštovati pravico strank do obrambe, ni treba pozvati strank, naj oblikujejo stališče o razlogovanju, ki ga namerava uporabiti za rešitev spora, o katerem odloča.
- 50 Iz tega izhaja, da niti tretji del prvega tožbenega razloga ni utemeljen in ga zato ni mogoče sprejeti.

Drugi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava s strani Splošnega sodišča, ker je presodilo, da je tožba postala brezpredmetna

Trditve strank

- 51 A. Abdulrahim trdi, da je Splošno sodišče pojem pravnega interesa razlagalo preozko. Po njegovem mnenju se tožba ne sme razglasiti za brezpredmetno, če se lahko z nadaljevanjem odločanja o tej tožbi vsaj del povzročene škode povrne, saj je to v korist tožeče stranke. V obravnavani zadevi meni, da se lahko na podlagi njegove ničnostne tožbe konča trajajoča kršitev njegove pravice do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja iz člena 8 EKČP, povrne njegov ugled ter odpravijo ovire pri zaposlovanju in potovanju ter posledice, ki jih ima zanj uvrstitve njegovega imena na sporni seznam, ker vpliva na njegovo družino in zanjo določa omejevalne ukrepe.
- 52 Meni, da je Splošno sodišče v točki 33 izpodbijanega sklepa napačno uporabilo pravo in merilo koristi razglasitve ničnosti, ker je obstoj koristi pogojevalo s tem, da Komisija in/ali Svet na podlagi člena 266 PDEU sprejmeta ukrepe za odpravo nezakonitosti, ki naj bi bila ugotovljena. V nekaterih primerih naj za razglasitev ničnosti akta ne bi bilo potrebno sprejetje naknadnih ukrepov. Poleg tega naj razglasitev ničnosti ne bi bila pogojena s tem, da mora izdajatelj akta pozneje ravnati na določen način.
- 53 Po mnenju pritožnika je z odločbo Splošnega sodišča kršeno procesno jamstvo, ki izhaja iz člena 8 EKČP in v skladu s katerim mora pritožnik imeti možnost izpodbijati obtožbe zoper njega, da bi se odpravila škoda, ki jo je povzročila institucija. Priznanje neobstoja pravnega interesa naj bi Komisiji omogočilo, da se z razveljavitvijo izpodbijanega ukrepa izogne nadzoru sodišč Unije, to pa naj ne bi bilo združljivo z načelom pravne države in bi to institucijo oprostilo vsakršne odgovornosti.
- 54 Pritožnik navaja, da Splošno sodišče priznava, da tudi če ni škode, možnost ponovitve nezakonitosti v prihodnosti zadostuje za ugotovitev, da interes za nadaljevanje postopka še naprej obstaja (zgoraj navedena sodba Wunenburger proti Komisiji, točki 58 in 59). Trdi, da v obravnavani zadevi kršitev člena 8 EKČP temelji na uporabi dokazov, pridobljenih z mučenjem. Vendar naj Splošno sodišče ne bi upoštevalo sistematičnosti nezakonitosti, navedenih v utemeljitev njegove tožbe, ki bi se lahko ponovile. Pritožnik naj bi torej imel očiten interes za to, da se o tem odloči s sodno odločbo, saj je bil na podlagi tega opredeljen kot oseba, povezana s teroristično organizacijo.

- 55 Pritožnik vsekakor meni, da glede na hitro spremembo političnih razmer, zaradi katerih so bili sprejeti omejevalni ukrepi, kakršni so določeni z Uredbo št. 1330/2008, ravnanje Splošnega sodišča še posebej vzbuja skrb. Izbris njegovega imena s spornega seznama naj namreč ne bi bil obrazložen, Splošno sodišče pa ne more sklepati, da pritožnik nanj ne bo ponovno uvrščen. Uvrstitev pritožnika na seznam bi se lahko navajala kot podlaga ali utemeljitev za vsak predlog države članice v prihodnosti, naj se znova vpiše na seznam. Nazadnje, vpliva hitrega spreminjanja političnih razmer ni mogoče izključiti, kot je Splošno sodišče priznalo s sklicevanjem na razmere v Libiji.
- 56 Svet in Komisija poudarjata, da je pritožnik zahteval odpravo omejevalnih ukrepov proti njemu in da je bilo to storjeno s sprejetjem Uredbe št. 36/2011. V zvezi s tem navajata sodno prakso, v skladu s katero interes za razglasitev ničnosti razveljavljenega akta predpostavlja, da ima lahko razglasitev ničnosti tega akta sama po sebi pravne posledice.
- 57 Svet in Komisija v zvezi s tem izpodbijata pritožnikove trditve o ohranitvi pravnega interesa za povrnitev njegovega ugleda in preprečitev ponovne uvrstitve na sporni seznam. Komisija opozarja, da se sodba ne bi mogla nanašati na obdobje pred 22. decembrom 2008, ko je bil pritožnik uvrščen na sporni seznam. Poleg tega naj bi pritožnik v pritožbi navedel razloge, ki se nanašajo na kršitev pravice do obrambe, sodnega varstva in njegove lastninske pravice, ne bi pa naj navedel obstoja napačne presoje vprašanja, ali je bil povezan z Al Kaido. V teh okoliščinah s sodbo o razglasitvi ničnosti Uredbe št. 1330/2008, ki temelji na procesnih razlogih, ne bi bilo zagotovljeno njegovo zadoščenje.
- 58 Svet in Komisija menita tudi, da neobstoj sodbe Splošnega sodišča, s katero bi bilo odločeno o vsebini, ne pomeni nevarnosti, da bo pritožnik znova uvrščen na seznam. Z Uredbo Sveta (EU) št. 1286/2009 z dne 22. decembra 2009 o spremembi Uredbe št. 881/2002 (UL L 346, str. 42) je bil namreč v Uredbo št. 881/2002 vključen člen 7a, na podlagi katerega se lahko nova odločba o uvrstitvi na seznam sprejme le, če Komisija prejme obrazložitev Varnostnega sveta Združenih narodov, ki jo mora takoj po sprejetju odločbe o uvrstitvi na seznam sporočiti zadevni osebi, da lahko ta navede svoja stališča za primer, da bi Komisija revidirala svojo odločbo. V obravnavani zadevi naj odločba Varnostnega sveta Združenih narodov o izbrisu pritožnika s seznama sankcijskega odbora ne bi dopuščala nobenega dvoma o neobstoju možnosti ponovne uvrstitve pritožnika na ta seznam ob nespremenjenih dejanskih okoliščinah. Poleg tega naj sodba Splošnega sodišča ne bi vplivala na odločbo Varnostnega sveta o izbrisu te osebe z navedenega seznama decembra 2010.
- 59 V zvezi s sistematičnostjo očitanih nezakonitosti Svet in Komisija ponavljata, da se je ničnostna tožba nanašala le na uvrstitev pritožnika na sporni seznam in da se je ničnost nanašala le na seznam. Vprašanje sistematičnosti naj se torej ne bi postavljalo.
- 60 Nazadnje, Svet in Komisija vztrajata pri razlikovanju med obravnavano zadevo in zadevami, v katerih so bile izdane zgoraj navedena sodba PKK proti Svetu in druge sodbe, navajane v pritožbi. Poudarjata, da so bile v vseh drugonavedenih zadevah tožeče stranke takrat, ko je sodišče odločilo o njihovih predlogih za razglasitev ničnosti, uvrščene na sezname, v obravnavani zadevi pa je bilo pritožnikovo ime izbrisano s spornega seznama. Komisija obravnavano zadevo primerja tudi s primerom, v katerem je bila izdana sodba z dne 21. decembra 2011 v zadevi Francija proti People's Mojahedin Organization of Iran (C-27/09 P, ZOdl., str. I-13427, točke od 43 do 50), kjer je Francoska republika zatrjevala, da je pritožba še vedno imela predmet, ker je ta država članica navedla, da bi se odločitev o uvrstitvi People's Mojahedin Organization of Iran na seznam iz priloge k Skupnemu stališču Sveta 2001/931/SZVP z dne 27. decembra 2001 o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (UL L 344, str. 93) morala ohraniti v pravnem redu Unije. V obravnavani zadevi naj med pritožnikom in Komisijo ne bi bilo spora glede izbrisa pritožnika s spornega seznama.

Presoja Sodišča

- 61 Splošno sodišče je v točki 22 izpodbijanega sklepa opozorilo na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero mora pravni interes tožeče stranke ob upoštevanju predmeta tožbe obstajati ob vložitvi tožbe, sicer ta ni dopustna. Predmet spora in pravni interes morata obstajati do razglasitve sodne odločbe, sicer se postopek ustavi, kar predpostavlja, da ima lahko stranka, ki tožbo vloži, z izidom te tožbe korist (glej zgoraj navedeno sodbo Wunenburger proti Komisiji, točka 42 in navedena sodna praksa, ter sodbo z dne 17. aprila 2008 v združenih zadevah Flaherty in drugi proti Komisiji, C-373/06 P, C-379/06 P in C-382/06 P, ZOdl., str. I-2649, točka 25).
- 62 Sodišče je v različnih okoliščinah potrdilo, da pravni interes tožeče stranke ne preneha nujno zato, ker akt, ki ga ta stranka izpodbija, med postopkom neha učinkovati.
- 63 Tako je Sodišče med drugim presodilo, da lahko tožeča stranka ohrani interes za vložitev predloga za razglasitev ničnosti odločbe bodisi zato, da bi se vzpostavil njen prejšnji položaj (sodba z dne 6. marca 1979 v zadevi Simmenthal proti Komisiji, 92/78, Recueil, str. 777, točka 32), bodisi zato, da bi avtor izpodbijanega akta v prihodnosti sprejel ustrezne popravke in tako preprečil nevarnost ponovitve nezakonnosti, ki jo izpodbijani akt domnevno vsebuje (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Simmenthal proti Komisiji, točka 32; sodbo z dne 24. junija 1986 v zadevi AKZO Chemie in AKZO Chemie UK proti Komisiji, 53/85, Recueil, str. 1965, točka 21, in zgoraj navedeno sodbo Wunenburger proti Komisiji, točka 50).
- 64 Sodišče je v sporu med podjetjem, ki je bilo nezakonito izključeno iz postopka oddaje javnega naročila, in Komisijo presodilo, da tudi če se zaradi okoliščin izkaže za nemogoče, da institucija, katere akt je razglašen za ničnega, izpolni obveznost in sprejme ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe o razglasitvi te ničnosti, lahko še naprej obstaja interes za vložitev predloga za razglasitev ničnosti kot podlage za morebitno odškodninsko tožbo (sodba z dne 5. marca 1980 v zadevi Könecke Fleischwarenfabrik proti Komisiji, 76/79, Recueil, str. 665, točka 9).
- 65 Iz te sodne prakse izhaja, da je nadaljnji obstoj pravnega interesa tožeče stranke treba presojati *in concreto*, pri tem pa upoštevati zlasti posledice domnevne nezakonnosti in naravo domnevno povzročene škode.
- 66 Pritožnik je tako pred Splošnim sodiščem kot pred Sodiščem navedel več razlogov, ki po njegovem mnenju upravičujejo nadaljnji obstoj njegovega pravnega interesa, čeprav je bilo z Uredbo št. 36/2011 njegovo ime izbrisano iz razdelka „Fizične osebe“ Priloge I k Uredbi št. 881/2002, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1330/2008. Vendar je treba pojasniti, da ni treba preučiti vseh razlogov, ki jih je navedel pritožnik, če eden od njih zadostuje za ugotovitev nadaljnega obstoja pravnega interesa.
- 67 Splošno sodišče je v točkah 28 in 31 izpodbijanega sklepa presodilo, da je sprejetje Uredbe št. 36/2011 v delu, v katerem je bilo ime A. Abdulrahima izbrisano s spornega seznama, zanj pomenilo popolno zadoščenje, tako da mu ničnostna tožba ni več mogla prinesiti koristi in zato ni več imel pravnega interesa.
- 68 V zvezi s tem je treba navesti, da je Splošno sodišče v točki 32 izpodbijanega sklepa res pravilno opozorilo na razliko med razveljavitvijo akta institucije Unije, ki ne pomeni priznanja njegove nezakonnosti in učinkuje *ex nunc*, in ničnostno sodbo, na podlagi katere je akt, ki je razglašen za ničnega, retroaktivno umaknjen iz pravnega reda in se šteje, da nikoli ni obstajal.
- 69 V zadnjem stavku navedene točke 32 pa je Splošno sodišče napačno presodilo, da to razlikovanje ne more upravičiti interesa A. Abdulrahima, da se Uredba št. 1330/2008 razglasi za nično.

- 70 Opozoriti je namreč treba, da imajo omejevalni ukrepi, sprejeti na podlagi Uredbe št. 881/2002, številne negativne posledice in pomembno vplivajo na pravice in svoboščine oseb, na katere se nanašajo (glej v tem smislu sodbo z dne 3. septembra 2008 v združenih zadevah Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, C-402/05 P in C-415/05 P, ZOdl., str. I-6351, točki 361 in 375). Poleg same zamrznitve sredstev, ki s svojim širokim obsegom spremeni tako poklicno kot družinsko življenje oseb, na katere se nanaša (glej zlasti sodbo z dne 29. aprila 2010 v zadevi M in drugi, C-340/08, ZOdl., str. I-3913), in preprečuje sklepanje številnih pravnih aktov (glej zlasti sodbo z dne 11. oktobra 2007 v zadevi Möllendorf in Möllendorf-Niehuus, C-117/06, ZOdl., str. I-8361), je treba upoštevati tudi osramotitev in nezaupanje, ki spremljata javno označitev oseb za povezane s teroristično organizacijo.
- 71 Kot je navedel generalni pravobranilec v točkah od 61 do 67 sklepnih predlogov, pravni interes tožeče stranke, kot je A. Abdulrahim, kljub izbrisu njenega imena s spornega seznama še naprej obstaja, zato da sodišče Unije potrdi, da na ta seznam nikdar ne bi smela biti uvrščena ali da nanj ne bi smela biti uvrščena po postopku, ki so ga vodile institucije Unije.
- 72 Čeprav namreč sama potrditev nezakonitosti izpodbijanega akta ne more odpraviti premoženjske škode ali ogrožanja zasebnega življenja, pa lahko, kot trdi A. Abdulrahim, popravi njegov položaj ali zagotovi neke vrste povračilo nepremoženjske škode, ki mu je nastala zaradi te nezakonitosti, in tako upraviči nadaljnji obstoj njegovega pravnega interesa (glej v tem smislu sodbi z dne 10. junija 1980 v zadevi M. proti Komisiji, 155/78, Recueil, str. 1797, točka 6, in z dne 7. februarja 1990 v zadevi Culin proti Komisiji, C-343/87, Recueil, str. I-225, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 73 Splošno sodišče je torej v točkah 28 in 31 izpodbijanega sklepa napačno ugotovilo, da je pritožnik s tem, da je bilo njegovo ime z Uredbo št. 36/2011 izbrisano s spornega seznama, prejel popolno zadoščenje in da mu tako ničnostna tožba ne bi več mogla prinesiti koristi.
- 74 V nasprotju s trditvami Sveta in Komisije ni pomembno, da se razlogi za razglasitev ničnosti, navedeni pred sodiščem, nanašajo na obrazložitev zadevnega akta ali na spoštovanje pritožnikovih procesnih pravic. Razglasitev ničnosti sklepa o zamrznitvi sredstev iz teh razlogov bi namreč pritožniku lahko prinesla zadoščenje, ker vzbuja resne dvome o tem, kako je zadevni organ glede njega izvajal svoje pristojnosti.
- 75 Pritožnik pred Splošnim sodiščem nikakor ni navedel samo razlogov, ki se nanašajo na kršitev pravice do obrambe, ampak je zanikal tudi povezanost z Al Kaido. Kot namreč izhaja iz točk od 142 do 150 tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, je A. Abdulrahim zanikal udeležbo pri terorističnih dejavnostih in povezanost z Al Kaido ter navedel, da je bil na sporni seznam uvrščen samo zato, ker je pripadal skupnosti libijskih beguncev, od katerih naj bi bili nekateri po navedbah Združenega kraljestva udeleženi pri terorističnih dejavnostih.
- 76 Prav tako ni pomembno, da se ničnostna sodba ne more nanašati na obdobje pred sprejetjem Uredbe št. 1330/2008. Čeprav je bil namreč A. Abdulrahim že uvrščen na seznam sankcijskega odbora in so britanski organi omejevalne ukrepe proti njemu sprejeli že pred sprejetjem te uredbe, kot je Splošno sodišče navedlo v točki 52 izpodbijanega sklepa, pa bi uvrstitev njegovega imena na sporni seznam lahko povečala njegovo osramotitev in nezaupanje vanj, tako pa nepremoženjsko škodo, ki naj bi jo utrpel.
- 77 Dodati je treba, da seznam, ki so določeni z uredbami Unije, ki se uporabljajo neposredno, na ozemlju Unije nimajo ne enake narave ne enakega pravnega obsega, kot ga ima seznam sankcijskega odbora.
- 78 Splošno sodišče je v točki 34 izpodbijanega sklepa presodilo, da priznanje domnevne nezakonitosti ne zadošča za utemeljitev nadaljnjega obstoja pravnega interesa za vložitev predloga za razglasitev ničnosti aktov institucij na podlagi členov 263 PDEU in 264 PDEU, saj bi sicer tožeča stranka vedno

imela interes za vložitev predloga za razglasitev ničnosti akta, čeprav je bil ta umaknjen ali razveljavljen, kar ne bi bilo v skladu s sodno prakso, ki je navedena v točkah 24 in 29 izpodbijanega sklepa ter na katero je opozorjeno v točkah 16 in 18 te sodbe.

- 79 Vendar je ta ugotovitev v nasprotju s sodno prakso Sodišča, iz katere izhaja, da priznavanje domnevne nezakovitosti, kadar ta tako kot v obravnavani zadevi tožeči stranki lahko koristi, upravičuje nadaljnji obstoj njenega pravnega interesa za razglasitev ničnosti, tudi če je izpodbijani akt po vložitvi njene tožbe nehal učinkovati (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe M. proti Komisiji, točki 5 in 6, AKZO Chemie in AKZO Chemie UK proti Komisiji ter Culin proti Komisiji, točke od 27 do 29).
- 80 Nazadnje, navedena ugotovitev prav tako ne more izhajati iz sodne prakse Splošnega sodišča, ki jo to navaja v točki 29 izpodbijanega sklepa in na katero je opozorjeno v točki 18 te sodbe, saj ta sodna praksa temelji na premisi, navedeni v točki 30 istega sklepa, da pravni interes obstaja le, če razglasitev ničnosti akta zahteva, da mora institucija, katere akt je bil razglašen za ničnega, sprejeti ukrepe v skladu s členom 266 PDEU. Interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta pa še naprej obstaja, če ta razglasitev ničnosti kot v obravnavani zadevi tožeči stranki prinaša korist, ne glede na to, da ni potrebe ali v praksi ni izvedljivo, da tožena institucija sprejme ukrepe za izvršitev ničnostne sodbe v skladu s členom 266 PDEU (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe Könecke Fleischwarenfabrik proti Komisiji, točka 9; M. proti Komisiji, točka 6; AKZO Chemie in AKZO Chemie UK proti Komisiji, točka 21, in Culin proti Komisiji, točka 26).
- 81 Iz navedenega izhaja, da ugotovitev Splošnega sodišča iz točke 34 izpodbijanega sklepa temelji na napačni uporabi prava.
- 82 Splošno sodišče je napačno uporabilo pravo tudi s tem, da je v točkah 35 in 36 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da A. Abdulrahim nima pravnega interesa predvsem zato, ker omejevalni ukrepi proti njemu, ki so bili sprejeti z Uredbo št. 1330/2008, niso več veljali in je odprava teh ukrepov z Uredbo št. 36/2011 dokončna, v nasprotju s položajem, ki je zajet z zgoraj navedeno sodbo PKK proti Svetu, ki jo je pritožnik navedel v utemeljitev svojih trditvev. Dokončna razveljavitev Uredbe št. 1330/2008 z izbrisom pritožnikovega imena s spornega seznama namreč ne ovira nadaljnega obstoja pravnega interesa glede učinkov te uredbe od dneva začetka njene veljave do dneva njene razveljavitve.
- 83 Ob upoštevanju okoliščin obravnavane zadeve in predvsem hudega oškodovanja ugleda A. Abdulrahima, ki je bilo povzročeno z uvrstitvijo njegovega imena na sporni seznam, vsekakor še naprej obstaja njegov pravni interes za vložitev predloga za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1330/2008 v delu, v katerem se nanaša nanj, in če bo njegovi tožbi ugodeno, za povrnitev ugleda, tako pa za neko obliko povrnitve nepremoženjske škode.
- 84 Iz vsega navedenega izhaja, da je Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da pritožnik nima pravnega interesa in da se zato postopek v zvezi s predlogom za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1330/2008 v delu, ki se nanaša nanj, ustavi, napačno uporabilo pravo.
- 85 Zato je treba izpodbijani sklep razveljaviti v delu, v katerem je odločeno, da se postopek v zvezi ničnostno tožbo, ki jo je A. Abdulrahim vložil pri Splošnem sodišču, ustavi.

Vrnitev zadeve Splošnemu sodišču

- 86 V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko to v primeru razveljavitve odločbe Splošnega sodišča samo dokončno odloči o sporu, če stanje postopka to dovoljuje, ali pa zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.

⁸⁷ Ker je Splošno sodišče presodilo, da se postopek na podlagi ničnostne tožbe ustavi, ne da bi preučilo njeno dopustnost in vsebino spora, Sodišče meni, da stanje postopka ne dovoljuje, da samo dokončno odloči o sporu, in da je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču, odločitev o stroških pa pridržati.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Sklep Splošnega sodišča Evropske unije z dne 28. februarja 2012 v zadevi Abdulrahim proti Svetu in Komisiji (T-127/09) se razveljavi v delu, v katerem je odločeno, da se postopek v zvezi z ničnostno tožbo, ki jo je A. Abdulrahim vložil pri Splošnem sodišču, ustavi.**
- 2. Zadeva se vrne v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije, da to znova odloči o ničnostni tožbi Abdulbasita Abdulrahima.**
- 3. Odločitev o stroških se pridrži.**

Podpisi